

KUNTOUTUKSEN TUTKIMUKSELLA VANKKA ASEMA – YHTEISTÄ VAIKUTTAMISTA TARVITAAN

Kuntoutuksen tutkimus ja kehittämistoiminta tarjoavat onnistuessaan ratkaisuja ja näkökulmia laajasti erilaisiin yhteiskunnallisiin kysymyksiin. Onnistuminen edellyttää eri toimijoiden, niin kuntoutuspalveluiden käyttäjien, kuntoutuksen ammattilaisten, kehittäjien, tutkijoiden kuin myös päättäjien, vuorovaikutteista yhteistoimintaa. Parhaimmillaan yhteistoiminta toteutuu kaikissa tutkimus- ja kehittämisprosessien vaiheissa suunnittelusta tulosten juurruttamiseen saakka.

Tärkeä askel kohti kuntoutuksen toimijoiden yhteistä näkemystä otettiin, kun helmikuussa esiteltiin kuntoutuksen TKI-strategian ehdotus ”Näyttöön perustuva ja yhteiskunnallisesti merkityksellinen kuntoutus”. Sitä on työstetty opetus- ja kulttuuriministeriön sekä sosiaali- ja terveysministeriön yhdessä asettamassa Kuntoutuksen koulutuksen ja tutkimuksen kehittämisfoorumissa (KunFo) lähes kaksi vuotta. TKI-strategian ehdotuksessa korostetaan, että kuntoutuksella on mahdollisuus vaikuttaa yhteiskunnallisesti merkittäviin haasteisiin, kuten väestön ikääntymisen aiheuttamaan hoivan tarpeen kasvuun, syrjäytymiseen, työelämän ulkopuolelle jäämiseen ja mielenterveysongelmiin. Kuntoutuksen toimijat tarvitsevat käyttöön- sä luotettavaa tietoa, kehittämistyön tuloksia ja innovaatioita, joiden avulla kuntoutusala pystyy vastaamaan sille asetettuihin tavoitteisiin sekä yksilön että yhteiskunnan tasolla. KunFo-työskentely jatkuu edelleen. Vuoteen 2030 asti ulottuvat kuntoutuksen tutkimus-, kehittämis- ja innvaatiotoiminnan (TKI) strategia sekä kuntoutuksen koulutuksen strategia julkaistaan syksyllä.

Erilaisia kuntoutuksen toimijoiden välisen vuoropuhelun sekä tiedon ja asiantuntemuksen jakamisen mahdollistavia kanavia tarvitaan entistä enemmän. Yhtenä kanavana on joka toinen vuosi järjestettävä Kuntoutuksen tutkimusseminaari, joka tänä vuonna järjestetään Oulussa 23.3. Kuntoutuksen tutkimus- ja kehittämissyhdystys Kutke ry:n ja OYS kuntoutuksen palvelukeskuksen yhteistyönä. Seminaarin

keskeisinä teemoina ovat kuntoutuksen asema muuttuvassa yhteiskunnassa sekä monimuotoisen ja monialaisen kuntoutuksen tutkimuksen tarve.

Kuntoutus-lehti on 45 vuoden aikana vakiinnuttanut paikkansa ainoana suomenkielisenä tieteellisenä aikakauslehtenä, jossa julkaistaan laajasti kuntoutukseen nivoutuvia tieteellisiä artikkeleita, katsauksia ja puheenvuoroja. Vuoden ensimmäinen Kuntoutus-lehden numero jatkaa viime vuoden viimeisen numeron teemaa ”Erityistä tukea nuorille: nykytila ja tulevaisuus”. Teemanumeroiden vastuutoimittajana toimineelle Kelan tutkimusyksikön erikoistutkijalle Sari Miettiselle kuuluvat kiitokset myös käsillä olevan numeron toimitustyöstä. Tässä numerossa julkaistaan yksi tieteellinen artikkeli sekä kolme katsaukset ja analyysit -kategoriaan sijoittuvaa artikkelia.

Tieteellisessä artikkelissa tarkastellaan nuorten työllistymisen polkuja käyttäen aineistona nuorten sekä työllistymispolkuun liittyvien ammattilaisten haastatteluja. Tulokset nostavat esille tarpeen kehittää työelämälähtöisiä ja työelämään valmentavia oppimismenetelmiä oppilaitoksissa. Tutkimus korostaa, että työnhakuprosessin aikana nuoret toivovat kohdennettua tukea, ja tuo esille, että työllistymisen polut ovat monimuotoisia. Myös katsauksessa, jossa selvitetään työn ja koulutuksen ulkopuolella olevien nuorten aikuisten vointia, todetaan monien yksilöllisten tekijöiden vaikuttavan hyvinvointiin, ammatilliseen polkuun sekä tulevaisuuden suunnitelmiin. Keskeiseksi tukemisen keinoksi tunnistettiin tuen- ja palvelutarpeen kattava kartoitus.

Sekä toisessa että kolmannessa katsauksessa yhdeksi kulmakiveksi nuorten kanssa työskentelyyn nostettiin pitkäjänteisyys. Toisessa katsauksessa tarkastellaan haastavassa elämäntilanteessa olevien nuorten toimintakyvyn ja sosiaalisen vahvistumisen polkua nuorten oma-arvioinnin näkökulmasta. Katsauksessa korostetaan, että nuoren muutosmotivaatiota voidaan edistää, kun vahvistetaan nuoren osallisuutta ja edetään pitkäjänteisesti pienin askelin. Kolmannessa katsauksessa selvitettiin nuorten kokemuksia Kelan erityispalveluna tarjottavasta henkilökohtaisesta neuvonnasta. Kokonaisvaltainen ja pitkäjänteinen ohjaus vaikuttaa tulosten perusteella hyödylliseltä etenkin haastavissa elämäntilanteissa eläville nuorille. Katsauksessa nostetaan esille tarve tutkia edelleen erityispalvelun merkitystä ja vaikuttavuutta.

Näiden artikkeleiden lisäksi pääsemme tutustumaan Lapsen ja nuoren hyvä kuntoutus -kirjaan lukupiirin reflektioiden kautta. Kirja-arvostelussa kehoitetaan hyödyntämään kirjaa etenkin, kun halutaan yhteistoiminnassa edesauttaa lapsen ja perheen yksilöllisiin tarpeisiin vastaavaa kuntoutumista tai rakentaa koulutuksen yhteistä tietopohjaa.

Tämä on ensimmäinen pääkirjoitukseni Kuntoutus-lehden päätoimittajana. Koen nyt aloittamani päätoimittajuuden hienoksi näköalapaikaksi kuntoutuksen tutkimuksen moninaiseen kokonaisuuteen. Samalla kutsun kaikki kuntoutuksen tutkimuksen kentällä toimivat mukaan edelleen vahvistamaan suomalaisen kuntoutuksen tutkimuksen hyödynnettävyyttä ja näkyvyyttä kirjoittamalla

Kuntoutus-lehteen niin tieteellisiä artikkeleita, katsauksia ja analyyssejä kuin myös puheenvuoroja, hanke-esittelyjä tai kirja-arvosteluja. Tervetulleita ovat myös kuntoutusalan lectio praecursoriat.

Haluan lämpimästi kiittää päätoimittajan tehtävästä Kuntoutuslehden toimitusneuvoston puheenjohtajaksi siirtynyttä Kuntoutussäätiön johtavaa tutkijaa, FT, dosentti Erja Poutiaista – olet Erja jo vuosien ajan antanut erittäin merkittävän panoksen Kuntoutus-lehdelle, onneksi työ jatkuu!

Maarit Karhula

päätoimittaja

toimintaterapeutti, TtT, tutkija, Kela ja erikoistutkija,

Kaakkois-Suomen ammattikorkeakoulu